

ELÄKELÄISET r. y:n keskusjohtokunnan

TOIMINTA- ja TILISELOSTUS ajalta 3.12.1959 -23.3.1960

sekä TOIMINTA- ja TALOUSSUUNNITELMA vuodelle 1960.

I. TOIMINTASELOSTUS

1. Yhdistyksen perustaminen ja tarkoitus

Jo pidemmän aikaa oli eläkeläisten keskuudessa harkittu mahdollisuuksia oman järjestön perustamisesta. Kun maan eri puolilla muodostettujen vanhusten toimikuntien toiminta alkoi vakiintua ja saada kiinteitä, pysyvämpiä muotoja, syntyi tarve eläkeläisten yhteistyöelimen perustamisesta. Vanhusten toimikunnat esittivät varsinkin viime vuoden aikana toivomuksia Helsingin vanhusten toimikunnalle yhteisen sosiaalipoliittisen järjestön muodostamisesta eläkeläisten asiaa ajamaan.

Tämän vuoksi Helsingin vanhusten toimikunta otti tehtäväkseen laatia sääntöluonnoksen ja perustavan kokouksen koollekutsumisen. Tämä kokous pidettiin 3.12.1959 Helsingissä, Koiton juhlasalissa. Kokouksessa tehtiin päätös Eläkeläiset r. y:n muodostamisesta eläkeläisiä yhdistäväksi järjestöksi. Kokoukselle esitetty sääntöluonnos hyväksyttiin.

Sääntöjen mukaan Eläkeläiset r. y:n tarkoituksena on saada kansaneläkkeeseen oikeutetut tai muuta eläkettä tai elinkorkoa saavat sekä eläkkeen ja huollon tarpeessa olevat kansalaiset sekä erilaiset sosiaalista toimintaa harjoittavat kansalaisjärjestöt yhteistoimintaan eläke- ja huoltoturvan kehittämiseksi vanhuuden, sairauden ja työkyvyttömyyden varalta. Yhdistyksen tarkoituksena on myös harjoittaa edellämainittuun pyrkimykseen liittyvää tutkimus-, selvitys-, valistus- ja ohjaustyötä sekä järjestää vanhusten ja muiden huollon tarpeessa olevien harrastus- ja virkistystoimintaa.

Säännöt edellyttivät keskusjärjestön rekisteröimistä yhdistysrekisteriin, kun sen sijaan paikallisosastot toimivat rekisteröimättöminä keskusjärjestöjen sääntöjen puitteissa keskusjohtokunnan myöntämin valtuuksin. Oikeusministeriö hyväksyi Eläkeläiset r. y:n yhdistysrekisteriin maaliskuun 5 päivänä 1960.

2. Toimintakaudella esilläolleet kysymykset

Näiden vajaan 4 kuukauden aikana, joiden kuluessa Eläkeläiset r. y. on toiminut, ovat esilläolleet kaikkein keskeisimpinä kansaneläkkeitä koskevat asiat. Perustamisvaiheessa oli esillä kansaneläkkeiden perusosien korot-

tamista koskeva vaatimus, jonka puolesta vanhusten toimikunnat olivat aloittaneet jo keväällä 1959 vaatimusten esittämisen koko maassa. Esi- tetyt vaatimukset vaihtelivat 1.000 - 2.000 markkaan kuukaudessa. Kuten tunnettua eläkeläisten vaatimusiike johti 700 markan korotuk- seen, joka tapahtui 1.3. 1960 alkaen. Vaikka tulos ei ollutkaan aivan eläke- läisten vaatimusten mukainen, on sitä kuitenkin pidettävä eläkeläisten oman toiminnan saavutuksena, sillä kuten tunnettua, korotusvaatimuksella oli vastustajia, mm. eräät piirit eduskunnassa ehdottivat vain 300 mar- kan korotusta kansaneläkkeisiin:

Tällä hetkellä Eläkeläiset r. y:n paikallisosastojen toimesta ja myös keskusjohtokuntamme toimesta on esitetty yhtenäinen vaatimus kansan- eläkkeiden tukiosien korottamisesta 1.000 markalla kuukaudessa. Olem- me vaatineet korotusta toimeenpantavaksi taannehtivasti vuoden 1960 alus- ta alkaen ja toteutettavaksi viimeistään kesäkuussa. Tämä vaatimukse- mm perustuu siihen, että elinkustannukset ovat jatkuvasti kohonneet hintojen, maksujen ja vuokrien kohoamisen muodossa ja peruseläkkeisiin saatu 700 markan korotus ei alkuunkaan vastaa tapahtunutta elinkustannusten nousua.

Toinen ajankohtainen kysymys, joka eri paikkakunnilla on ollut voimak- kaasti esillä on vanhusten ja eläkeläisten asuntokysymys. Tähän liittyy monia puolia, kuten vuokratkysymys, vuokrasäännöstelyn purkautuminen, häätöuhka, vanha inkotikysymys jne. Eri puolilla maata, mm. Helsingissä, on eläkeläisten paikallisosastojen toimesta päätetty esittää asiasta mieli- piteitä valtiovalle ja kunnallisille elimille.

Eläkekysymys on keskeisenä ollut esillä sen vuoksi, että keskusjohto- kunnan mielestä se sittenkin on se perusasia, jonka oikeasta hoitamisesta muut seikat riippuvat. Toiminnan riittävien eläkkeiden puolesta voitane- katsoa kuuluvaksi yhdistyksemme periaateohjelmaan, sillä se on hyväk- sytyissä säännöissäkkin niin selvästi tuotu esiin.

3. Eläkeläisten yhteistoiminta

Eläkeläiset r. y:llä on se etu, että sille nopeasti muodostui laaja järjestökoneisto aikaisemmin toimineiden vanhusten toimikuntien perus- tallalla. Näin järjestömme yhdistää jo nyt 4 kuukauden toiminnan jälkeen erittäin laajoja eläkeläisten piirejä. Säännöissämme viitoitetut periaatteet edellyttävätkin, että yhdistyksemme kaikin tavoin edistäisi eläkeläisten yhteistoimintaa. Niinpä yhdistyksen keskusjohtokunnan toimesta on suo- ritettu toimenpiteitä, jotka tähtäävät yhteistoiminnan rakentamiseen kaikkien

maassamme jo toimivien eläkeläisten järjestöjen ja vanhusten kerhojen kesken. Tällaisen yhteistoiminnan kehitys on onnellinen asia eläkeläisten kannalta katsoen ja siksi sitä on syytä tervehtiä suurella tyydytyksellä.

Eläkeläiset ry:n paikallisosastojen toimesta on eri puolilla maata pyritty edistämään tällaista yhteistoimintaa ja siihen on kiinnitettävä entistä laajempaa huomiota.

4. Eläkeläiset r. y:n keskusjohtokunnan järjestämät käynnit viranomaisten puheilla.

Keskusjohtokunnan muodostamat lähetystöt ovat käyneet eduskuntaryhmien puheilla toimintakauden aikana kaksi kertaa, nimittäin 3.12.1959 ja 11.2.1960. Keskusjohtokunnan lähetystö kävi sosiaaliministeriössä ministeri Erkkilän luona 11.2.1960. Lisäksi on suoritettu käynti pääministeri Sukselaisen luona. Näillä käynneillä lähetystömme ovat esittäneet eläkeläisten kannan ja vaatimukset edellämainituissa tärkeissä eläkeläisten etuja koskevissa asioissa.

5. Keskusjohtokunnan ja paikallisosastojen järjestämät yleiset eläkeläisten kokoukset

Keskusjohtokunnan toimesta on järjestetty Helsingissä kuluneiden 4 kuukauden aikana 5 yleistä eläkeläisten kokousta, joihin on osallistunut yhteensä 850 eläkeläistä. Kokoukset on pidetty 3.12.1959 Koitossa (perustava kokous), 7.2.1960 Koitossa, 13.3.1960 Koitossa (Helsingin paikallisosaston perustava kokous), 13.3.1960 Kulttuuritalossa (Kallion-Vallilan paikallisosaston perustava kokous) sekä 16.3.1960 Malmilla (Malmi paikallisosaston perustava kokous).

Keskusjohtokunta on kerännyt tietoja paikallisosastojen ja vanhusten toimikuntien järjestämistä kokouksista koko maassa. Näiden tosin puutteellisten tietojen mukaan on kuluneiden 4 kuukauden aikana pidetty 34 eläkeläisten yleistä tilaisuutta, joihin on osallistunut noin 3700 henkeä.

Näin ollen keskusjohtokunnan ja paikallisosastojen järjestämät tilaisuuksia on ollut yhteensä 39 ja yleisöä niissä on ollut kaikkiaan noin 4.550 henkeä.

6. Paikallisosastot

Tähän mennessä keskusjohtokunnalle saapuneiden tietojen mukaan on saapunut ilmoitus 20 paikallisosaston perustamisesta. Osastoja on seuraavilla paikkakunnilla: Helsinki, Kallio-Vallila, Malmi, Turku, Tampere, Nokia, Kotka, Karhula, Kuusankoski, Lauritsala, Hämeenlinna, Lahti, Joensuu, Kuopio, Varkaus, Kajaani, Oulu, Kemi, Säynätsalo ja Pori.

Saatujen tietojen mukaan on lisäksi parhaillaan perustamisvaiheessa 10 paikallisosastoa.

7. Jäsenmäärä

Keskusjohtokunnan toimesta on lähetetty tähän mennessä jäsenkortteja paikallisosastojen pyynnöstä kaikkiaan 3.400 kappaletta. Liittyneiden jäsenten määrä ei ole tarkalleen tiedossa, mutta arviolta se on jo ainakin 2.000. Yksistään keskusjohtokunnan toimesta on Helsingissä hankittu 269 jäsentä. Keskusjohtokunta toivoo, että paikallisosastot antaisivat tietoja jäsenmäärästään useammin.

Tässä yhteydessä mainittakoon, että Säynätsalon paikallisosasto, siis maaseutupaikkakunnalla toimiva eläkeläisten järjestö, on tilannut jo 150 jäsenkorttia. Paljonko siellä on jo jäseniä liittynyt, ei ole tiedossamme.

8. Keskusjohtokunnan jäsenet ja kokoukset

Keskusjohtokunnan ja koko järjestömme puheenjohtajana on toiminut Sirkka Lehtivuori. Yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi valitsi perustava kokous Jussi Tupmisen. Muina jäseninä keskusjohtokuntaan ovat kuuluneet seuraavat entisen Helsingin vanhusten toimikunnan jäsenet: Matilda Oksanen, Anni Salo, Hilma Lintunen, Väinö Lehto, Olli Partanen, Matti Karvonen, Adolfina Slotte, Jussi Järvinen, Ida Kuusela, Sonja Juten, Tuomo Riikonen, Johan Herranen, Jalmar Koskinen, Armas Mäkeläinen, Amanda Hellsten, Aino Niemeläinen, Matilda Pajunen, Alfred Alanko, Veera Jokilehmus ja Selma Vikman. Myöhemmin kutsuttuina ovat keskusjohtokuntaan kuuluneet Paavo Santala sekä Maija ja Hugo Keikkaa.

Muilta paikkakunnilta valittiin perustavassa kokouksessa keskusjohtokuntaan Antti Alarakkola Hämeenlinnasta, Bertta Järvinen Tampereelta, Joel Aalto Turusta ja Irma Rosnell Porista. Taloudellisten vaikeuksien vuoksi ei ulkopuolelta Helsingin olevia ole kuitenkaan voitu kutsua kokoukseen.

Keskusjohtokunta valitsi keskuudestaan työvaliokunnan, johon ovat kuuluneet Sirkka Lehtivuori, Matilda Oksanen, Anni Salo, Hilma Lintunen, Väinö Lehto ja Olli Partanen. Sihteerinä on toiminut Matilda Oksanen. Työvaliokunnan ja keskusjohtokunnan työhön on osallistunut avustaan teknillisten tehtävien hoidossa Aimo Haapanen.

Keskusjohtokunta on kokoontunut toimintakautena 6 kertaa (3/12-59, 15/12-59, 26/1-60, 11/2-60, 23/2-60, 22/3-60). Työvaliokunta on kokoontunut 5 kertaa (19/1, 2/2, 16/2, 8/3 ja 22/3-60). Toimistopäivystyksiä,

jolloin on otettu vastaan jäseniä, on järjestetty 2 (12/2 ja 19/2-60).

I I TILISELOSTUS

1. Yhdistyksen talous

Koska yhdistys on toiminut vasta vajaat 4 kuukautta, ei varsinaisista tilinpäätöstä ja tilikertomusta ole katsottu aiheelliseksi valmistaa. Kuitenkin keskusjohtokunta on päättänyt antaa selostuksen vuosikokoukselle yhdistyksen taloudellisesta tilasta.

Kuten tunnettua, yhdistyksemme joutui aloittamaan toimintansa aivan varattomana. Tämän vuoksi sillä on ollut erinäisiä taloudellisia vaikeuksia. Suurimmat menoerät ovat muodostaneet lehti-ilmoitukset ja kokoushuonevuokrat. Kokoushuoneistojen haltijat ovat kuitenkin suhtautuneet ymmärtäväisesti yhdistyksemme ja niinpä miltei kaikki yleiset ja keskusjohtokunnan kokoukset on voitu pitää ilman vuokratuloja.

Keskusjohtokunta on päättänyt, että liittymis- ja kertakaikkisesta jäsenmaksusta, joka on 100 mk, suoritetaan 25 % eli 25 mk, jäseneltä keskusjohtokunnalle. 75 % eli 75 mk jää näin ollen paikallisosastoille. Vuosikokoukselle esitetään vahvistettavaksi tämä päätös. Lähemmät tilitysohjeet antaa keskusjohtokunta myöhemmin.

Keskusjohtokunta on myös päättänyt, että keskusjohtokunnan hankkimien helsinkiläisten jäsenten liittymismaksut keskusjohtokunta pidättää itsellään kokonaisuudessaan.

2. Tulot ja menot

Yhdistyksen tulot ja menot olivat 23.3.1960 mennessä seuraavat:

Menot:

Lehti-ilmoitukset (vielä maksamatta)	21.386:-
Jäsenkorttien painatus	-"- 30.000:-
Leimasimet	-"- 2.445:-
Huonevuokria	-"- 500:-
<u>Menot yhteensä</u>	<u>54.331:-</u>

Tulot:

Liittymismaksuja	26.700:-
T a p p i o	27.631:-
<u>Tulot yhteensä</u>	<u>54.331:-</u>

III TOIMINTASUUNNITELMA

1. Perustavoitteet

Perustavoitteena lähiajan toiminnassa yhdistyksemme pitää 1.000 markan korotuksen aikaansaamista kansaneläkkeiden tukiosiin. Lisäksi otetaan tehtäväksi erityisesti eläkeläisten asuntokysymyksen ajaminen eri muodoissaan.

Samalla pidetään esillä vaatimuksia, jotka tähtäävät sosiaalisten lakien uudistamiseen ja tekemiseen enemmän oikeudenmukaisemmiksi eläkeläisiä kohtaan.

2. Eläkeläiset r. y.:n ohjelman laatiminen

Seuraavaan vuosikokoukseen mennessä otetaan tehtäväksi yhdistyksemme ohjelman laatiminen. Ohjelman laatimisen saa keskusjohtokunta tehtäväkseen jo tämän kevätkauden kuluessa. Tämän jälkeen se lähetetään paikallisosastojen käsiteltäväksi ja täydennettäväksi.

3. Paikallisosastojen toiminnan ohjaus

Eläkeläiset r. y.:n keskusjohtokunnan työtä paikallisosastojen toiminnan ohjaamisessa pyritään tehostamaan. Samalla kun ohjataan ja autetaan paikallisosastojen toimintaa yhdistyksemme perustavoitteiden puolesta pyritään myös kehittämään eläkeläisten viihdytys- ja virkistystoimintaa ohjelmallisten tilaisuuksien ja elokuvailtojen järjestämisen muodossa eri paikkakunnilla.

Toiminnan ohjaamiseksi ja eläkeläisten avustamiseksi eri asioissa keskusjohtokunta suunnittelee pienen toimiston avaamista Helsingissä. Toimisto olisi avoinna 2-3 päivänä viikossa ja antaisi apua eläkeläisille mm. anomusten ja valitusten teossa.

4. Paikallisosastojen perustaminen ja jäsenmäärä

Keskusjohtokunta ottaa tehtäväkseen eläkeläisten paikallisosastojen perustamisen suuremmille paikkakunnille ja jäsenmäärän kohottamisen ainakin 5.000 jäseneen.

Jo toimiville paikallisosastoille toimitetaan välittömästi viralliset toimintaan oikeuttavat valtakirjat.

IV TALOUSSUUNNITELMA

1. Yhdistyksen taloudenhoito

Yhdistyksen taloudenhoidossa pyritään varojen hankintaan yhdis-

tykselle erilaisten lahjoitusten ja keräysten muodossa. Päämääränä on se, että saadaan varat hankituksi yhdistyksen toimintasuunnitelman toteuttamista varten.

2. Tulo- ja menoarvio

Tulot:

Liittymismaksuista	90.000:-
Lahjoituksista ja keräyksistä	450.000:-
Sekalaisia tuloja	50.000:-
	<hr/>
Yht. mk	590.000:-
	<hr/> <hr/>

Menot:

Kokouskulut	85.000:-
Toimistokulut	350.000:-
Lehti-ilmoitukset	90.000:-
Postikulut	10.000:-
Matkakulut	35.000:-
Sekalaiset kulut	20.000:-
	<hr/>
Yht. mk	590.000:-
	<hr/> <hr/>

Helsingissä 23. 3. 1960

ELÄKELÄISET r.y.
Keskusjohtokunta